

Talvihoidon toimintalinjat Suomessa

Otto Kärki, Väylävirasto
Talvitiepäivät 12.-13.2.2020 Tampere

Talvihoidon toimintalinjoja uudistettu Suomessa 2000-luvulla

- 2001 – lievä ympäristöpainotus
- 2008 – asiakaspainotus, liikenneturvallisuus
- 2018 – raskaan liikenteen näkökulmat ja ilmastonmuutos

Haastava talvi 2017–18 ja mediajulkisuus

- Talven 2017–18 sääolosuhteet olivat vaikeat tienpidolle ja liikenteelle.
- Paljon negatiivista palautetta talven olosuhteista sekä sidosryhmiltä että yksittäisiltä kansalaisilta. Raskas liikenne kriittisin.
- Kritiikki kohdistui olosuhteisiin ja laatuvaatimukseen, mutta myös urakointitapaan ja valvontaan.
- Sosiaalinen media tuo nykyisin asiat esiin nopeasti ja laajasti.
- Turvallisuus talvella:
 - oikea nopeus
 - riittävä varovaisuus ja ennakointi
 - tehokas kunnossapito
- Tilaajan ja asiakkaiden kannalta tilanne ei ollut hyväksyttävä

IISALMEN SANOMAT

YLÄSAVOLAISTEN ÄÄNENKANNATTAJA

VUODESTA 1925

PÄÄTOIMITTAJA
Kari Angerla
017 8351 312
kari.angerla@
iisalmensanomat.fi

Pääkirjoitus

Mahtava luistelumarssi

Vieremäläisten Ahti-Pekka Vornasen ja Lassi Heiskasen luistelutempaus Kauppilänmäntiellä on saanut huimat mittasuhteet. Maanviljelijöiden tarkoituksena oli kiinnittää huomio teiden kunnossapitoon, ja idea todellakin onnistui. Videota on katseltu eri kanavissa jo hulpeasti yli miljoona kertaa (Savon Sanomien verkkouutinen 16.1.).

MTV:n Huomenta-Suomessa mielenilmausta tituleerattiin jo "luistelumarssiksi".

Tempaus oli Vornasen mukaan spontaani, mutta siinä osui kaikki kohdalleen Heiskasen karvattua myöten.

MTV:n haastattelussa kävi hyvin ilmi, mistä on kyse. Vika ei ole yksittäisten urakoitsijoiden, vaan koko tienpidon periaatteissa on korjattavaa. Kun ely-keskuksen kunnossapitopaallikko Pekka Rajala totesi, että tienhoitolaukan mukaiset laatuvaatimuk-

”Vika ei ole yksittäisten urakoitsijoiden.

set täytyvät, ei vastaukseen tarvitse eikä pidä tyytyä.

Vornasen mukaan tilanne on huonontunut kymmenen viime vuoden aikana. Ongelmana on esimerkiksi se, että lumenpoistoa ei aloiteta aikanaan. Kyse ei ole välttämättä edes rahasta.

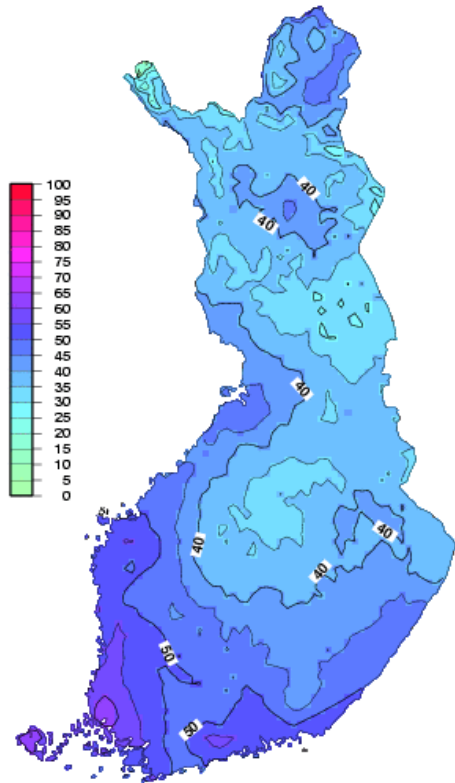
”Sen pitää olla jossakin muualla kuin konttorissa, joka päättää milloin lähdetään hiekoittamaan ja auraamaan”, vieremäläiset tiivistivät. Liikennevirasto on muuttamassa teiden kunnossapidon

urakointiperiaatteita. Pohjois-Savon ely-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri-vastuualueen johtaja Tommi Huttunen on kertonut, että urakointiin toivotaan enemmän valinnanvapautta. Aura-auto voisi uuden ajattelun mukaisesti lähteä liikkeelle jo ennen kuin urakassa mainittu lumen vähimmäismäärä olisi täynnä. Kuulostaa järkevältä. Tien päällä on varmasti paras tieto.

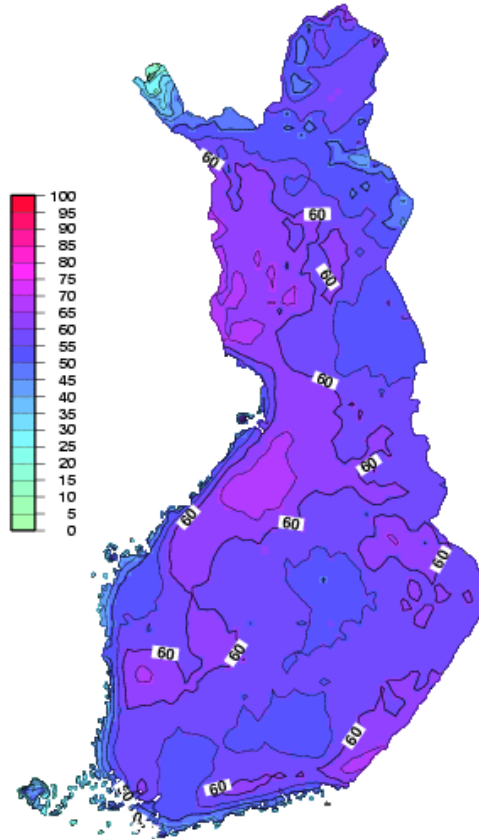
Anni Nieminen
anni.nieminen@iisalmensanomat.fi

Liukkauden torjunnan tarve kasvanut myös sisämaassa (Lämpötilan 0 °C alitukset/vuosi)

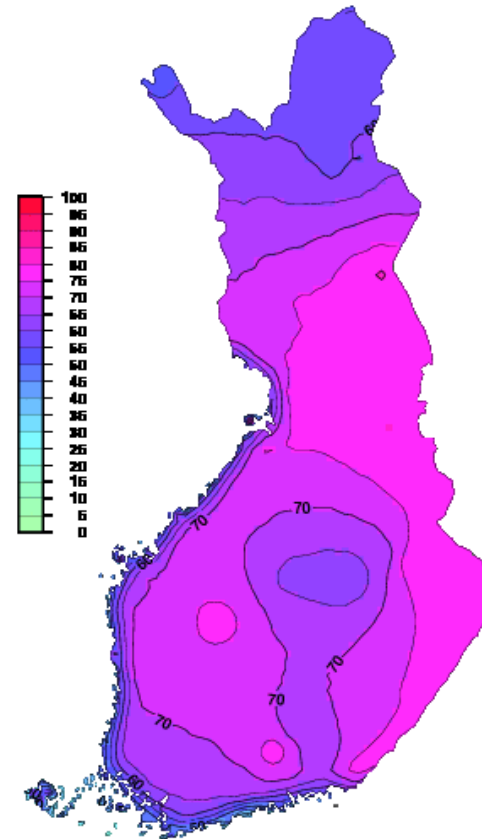
Talvi 05 - 06
("Vanhan ajan talvi")

Talvi 06 - 07
(Leuto talvi)

Talvi 14 - 15
(Hyvin leuto talvi)

Teiden talvihoidon kehittämisohjelma

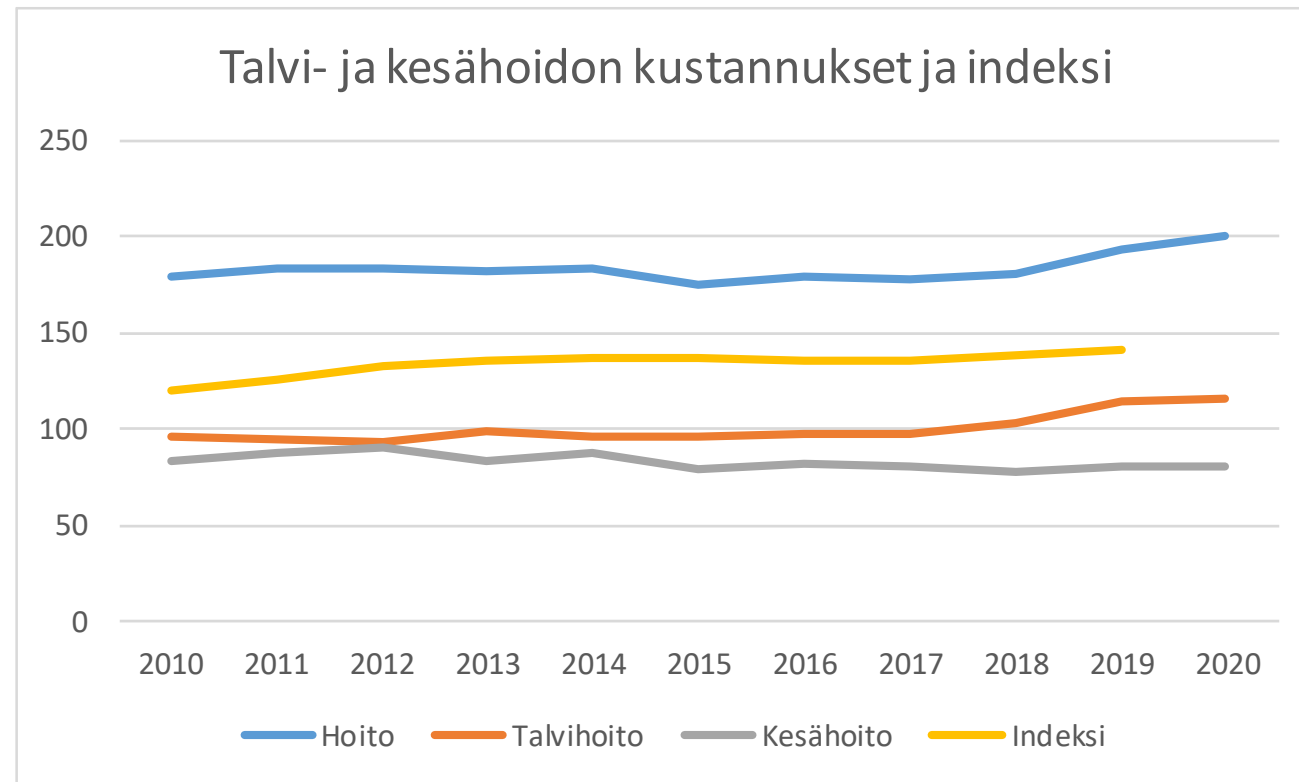
Ministeri Berner 15.2.2018

- Talvihoidon toimintalinjat päivitetään kevään aikana
 - hoitoluokkien kriteerit
 - laatuvaatimukset
 - toimenpideaajat
 - täsmätoiminta
- Uusi teiden hoidon alueurakan urakointimalli 2019 alkaviin urakoihin
 - vuorovaikutus
 - nopea reagointikyky
 - tavoitehinta
- Jatketaan digitalisaation kehittämistä ja hyödyntämistä
 - kelitieto, ennusteet
 - analyysit
 - toteutus
 - valvonta
- Tehostetaan tiedottamista
 - aktiivinen
 - oikea-aikainen
 - faktapohjainen viestintä

Talvihoidon rahoitus hoidossa kasvussa, talvihoidon %-osuus teiden kunnossapidon rahoituksesta ei juuri muutu

- Hallitusohjelmassa talvihoitoon 20 M€/v pysyvä tasokorotus, josta 13 M€/v toteutunut
- Perusväylänpitoon lisärahoitusta yli 300 M€/vuosi vuodesta 2020
- Edelliselläkin hallituskaudella oli korjausvelkarahoitusta
- Kesällä kunnossapidossa painotus korjausvelan vähentämisessä
- Talvihoidon toimintalinjoilla korjattiin talvihoitorahoitus indeksikehityksen 2010-19 tasolle

Talvihoidon toimintalinjat 2018

Käyttöön vaiheittain!

Talvihoidon toimintalinjat

Talvihoidon toimintalinjat ja laatuvaatimukset

Kuten ennenkin, tavoitteena

- tiellä liikkujien turvallisuus
- liikenteen sujuvuus

Uusissa toimintalinjauksissa erityisesti

- raskaan liikenteen toimintaedellytykset
- työmatkaliikenne
- laatuvaatimusten valvottavuus
- huomioidaan ilmastonmuutoksen vaikutukset
- ns. täsmähoito.

Uusi talvihoitoluokitus

Hoitoluokan nostot:

- **Vaihe 1) 1.1.2019: 10 300 km + 700 km "Ib täsmä"**
- **Vaihe 2) Urakoiden kilpailutuksen myötä vuoteen 2023 mennessä noin 3000 km lisää III->II**

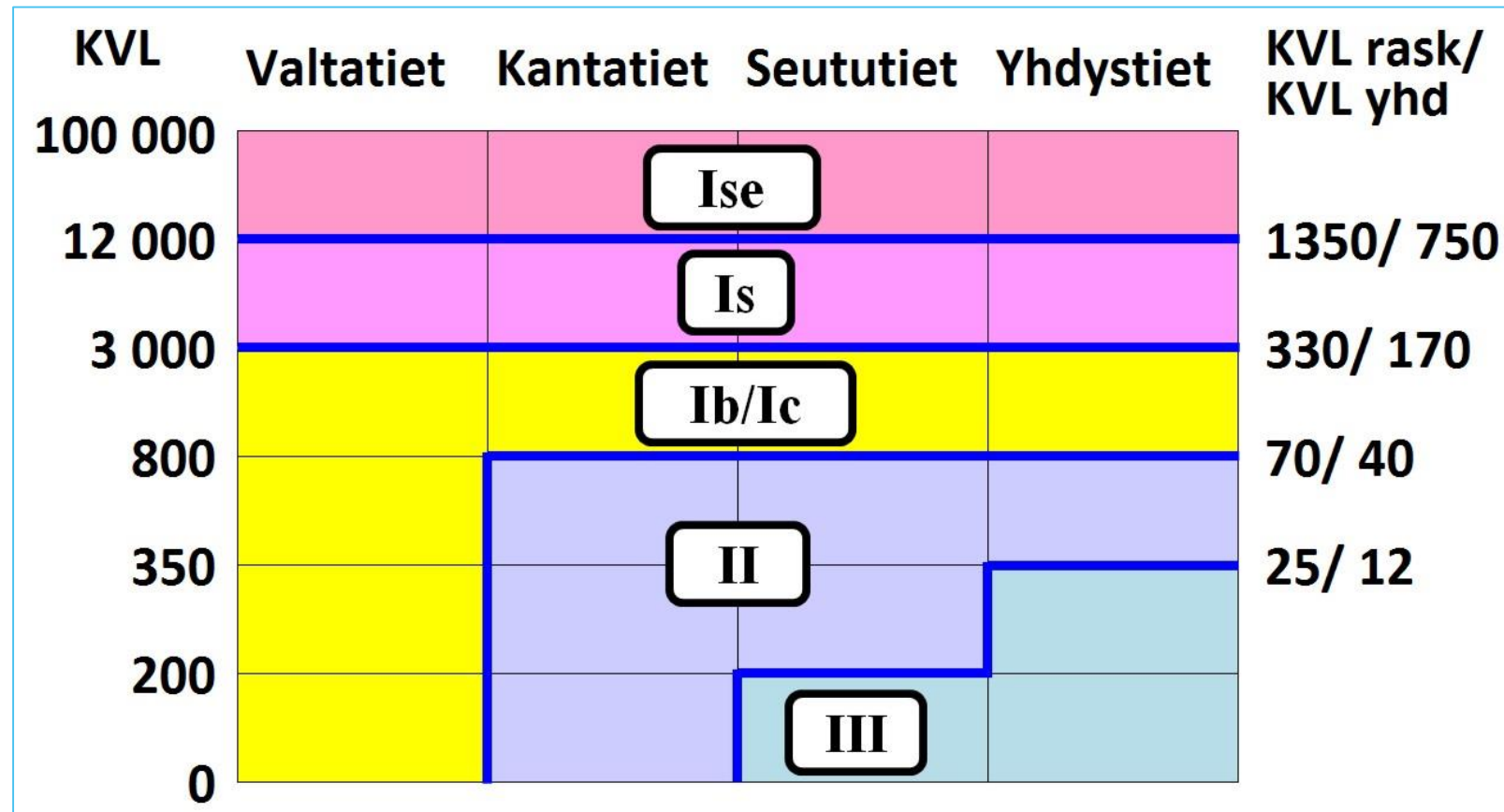
Tulkintaohje:

Hoitoluokka nousee, jos jokin arvoista KVL, KVLrask tai KVLyhd täyttyy tarkasteltuna riittävän pitkänä yhteysvälinä esim. 40 km jakson tiepituudella painotettuna KVL, KVLrask tai KVLyhd keskiarvona. Analyysit tehty pelkästään tierekisterin perusteella lyhyinä tieosaväleinä.

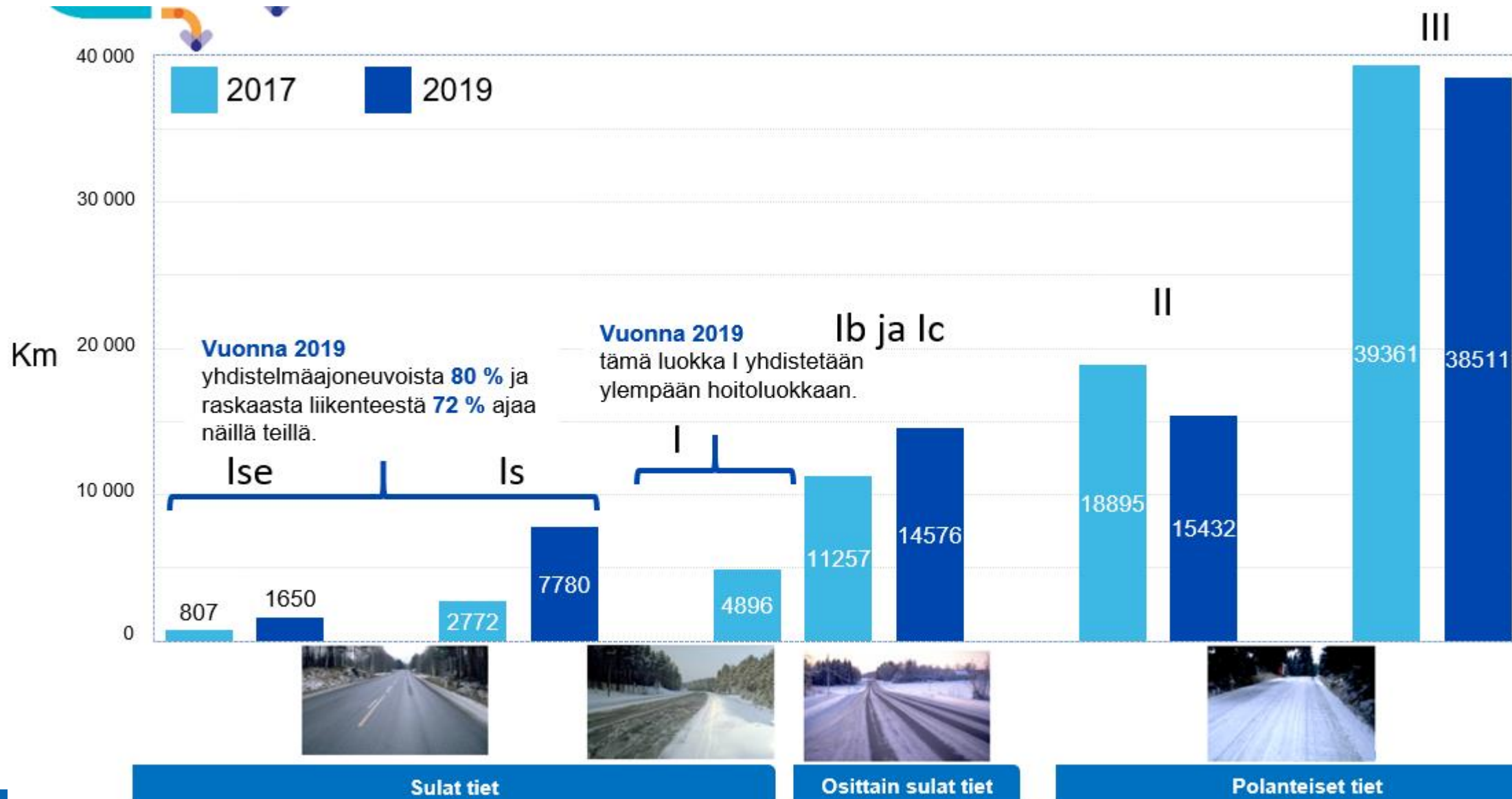
KVL= Vuoden keskimääräinen vuorokausiliikenne

KVLrask = Raskaiden ajoneuvojen KVL

KVLyhd= Yhdistelmäajoneuvojen KVL

Talvihoidon palvelutaso 2017 → 2019

Maanteiden talvihoito 1.1.2019

Liikenne tieverkolla + talvihoitoluokka

Vähäliikenteinen tieverkko
talvihoitoluokat II ja III
53 300 km

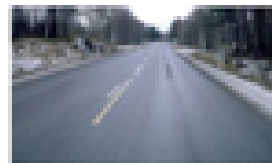
Polanteiset tiet

Keskivilkas tieverkko
talvihoitoluokat Ib ja Ic
15 100 km

Osittain sulat tiet

Vilkas tieverkko
talvihoitoluokat Ise, Is ja I
9 600 km

Sulat tiet

Liikenne-
määrä

11 %

20 %

69 %

Rahoitus

41 %

28 %

31 %

Osuus
tieverkosta

68 %

19 %

12 %

Pääteiden talvihoitoluokat 2020 ja talvihoidon tasokorotukset 1.1.2019

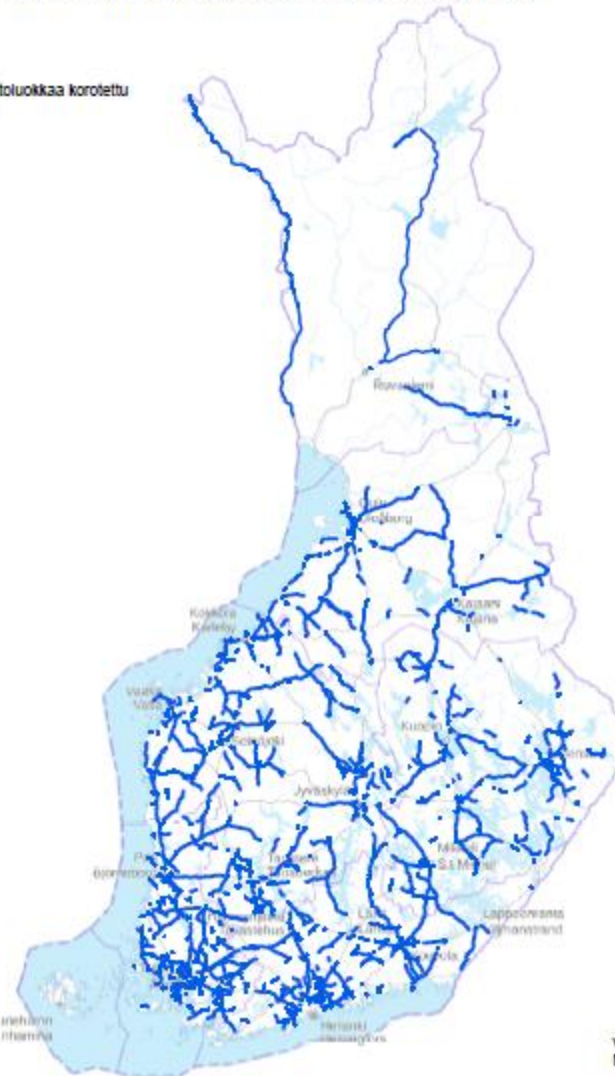
Talvihoitoluokka

- (Ise) Liukkaudentorjunta ilman toimenpideaikaa
- (Is) Normaalisti aina paljaana
- (I) Normaalisti paljaana
- (Ib) Pääosin suolattava, ajoittain hieman liukas
- (Ic) Pääosin hiekoitettava, ohut lumipolanne sallittu
- (II) Pääosin lumipintainen
- (III) Pääosin lumipintainen, pisin toimenpideaika
- (L) Kävelyn ja pyöräilyn laatukäytävät
- (K1) Melko vilkkaat kävely- ja pyöräilyväylät
- (K2) Kävely- ja pyöräilyväylien perus talvihoitotaso

Maanteiden talvihoitoluokkien korotus 1.1.2019

— Hoitoluokkaa korotettu

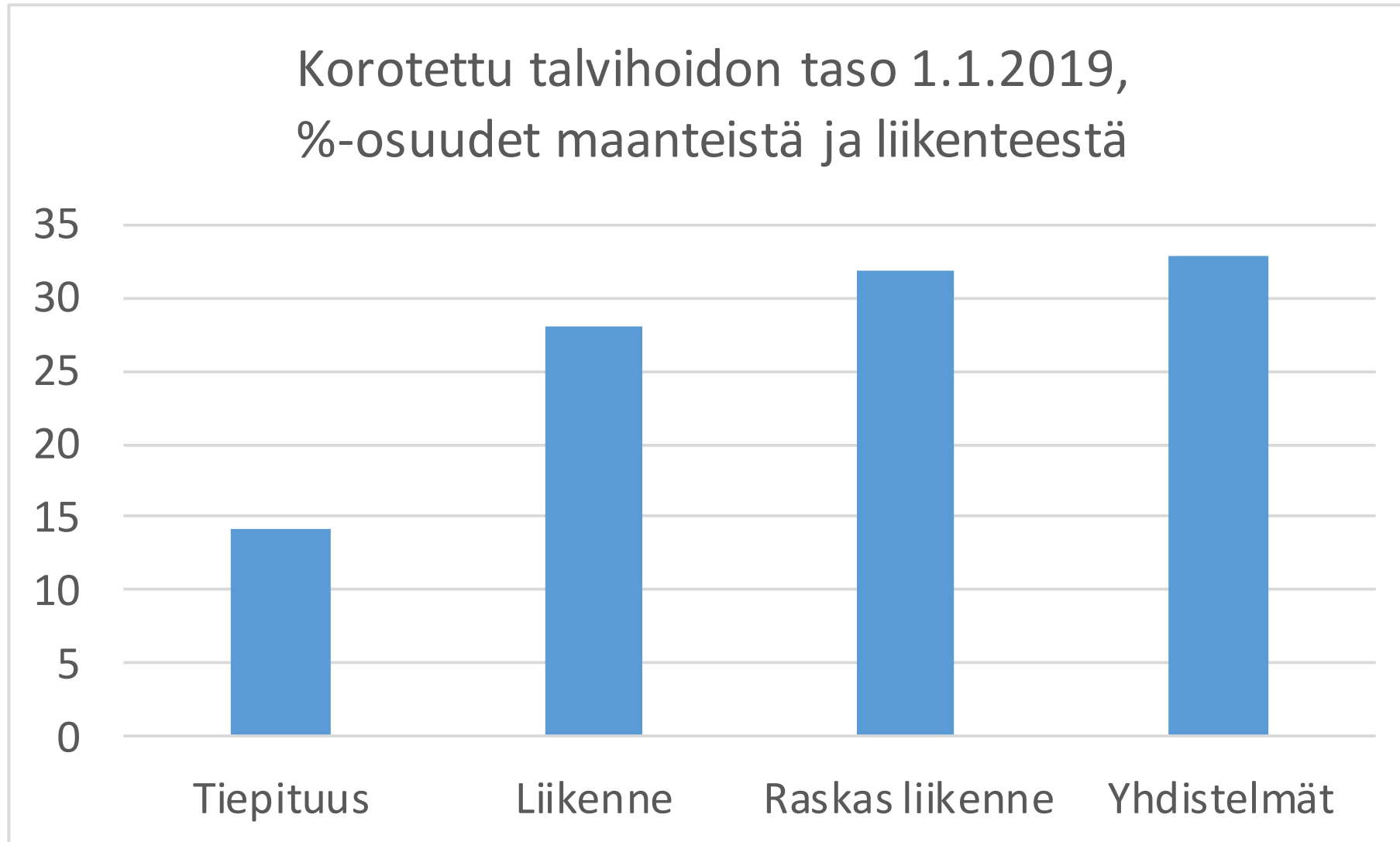

Väylävirasto
MML

Talvihoidon toimintalinjojen käyttöönotto vaiheittain

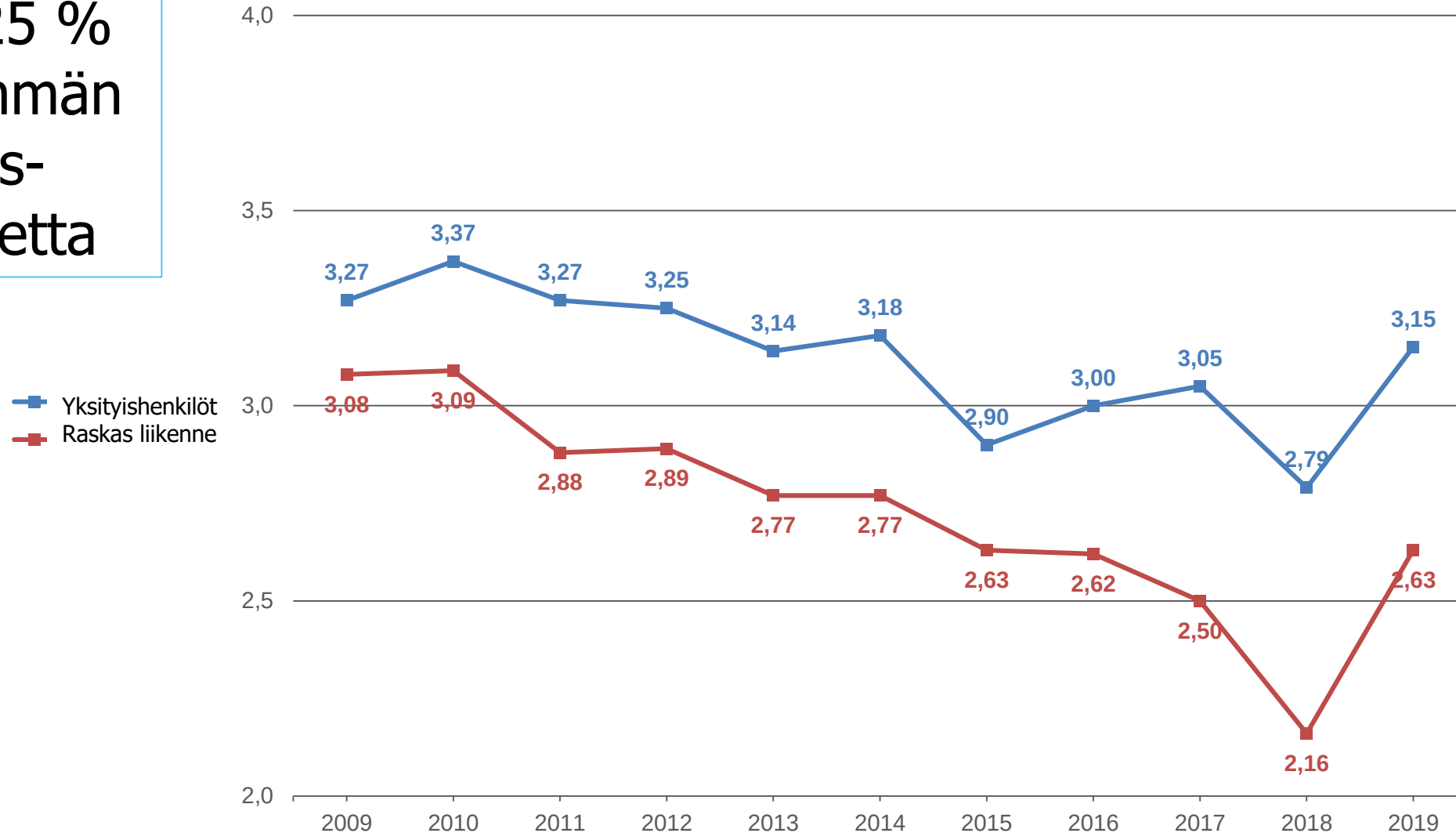
- 1.1.2019 talvihoitoluokkamutokset ja tasokorotukset pääteillä n. 11 000 km
- Laatuvaatimusten ja lyhyempien toimenpideaikojen käyttöönotto seutu- ja yhdysteillä urakoiden kilpailutuksen myötä 2019–23
- Maanteiden hoidon uusi urakkamalli otetaan käyttöön samanaikaisesti vuosina 2019–23

Korotettu talvihoidon taso 1.1.2019

Talven tienkäyttäjätyytyväisyys nousi paljon

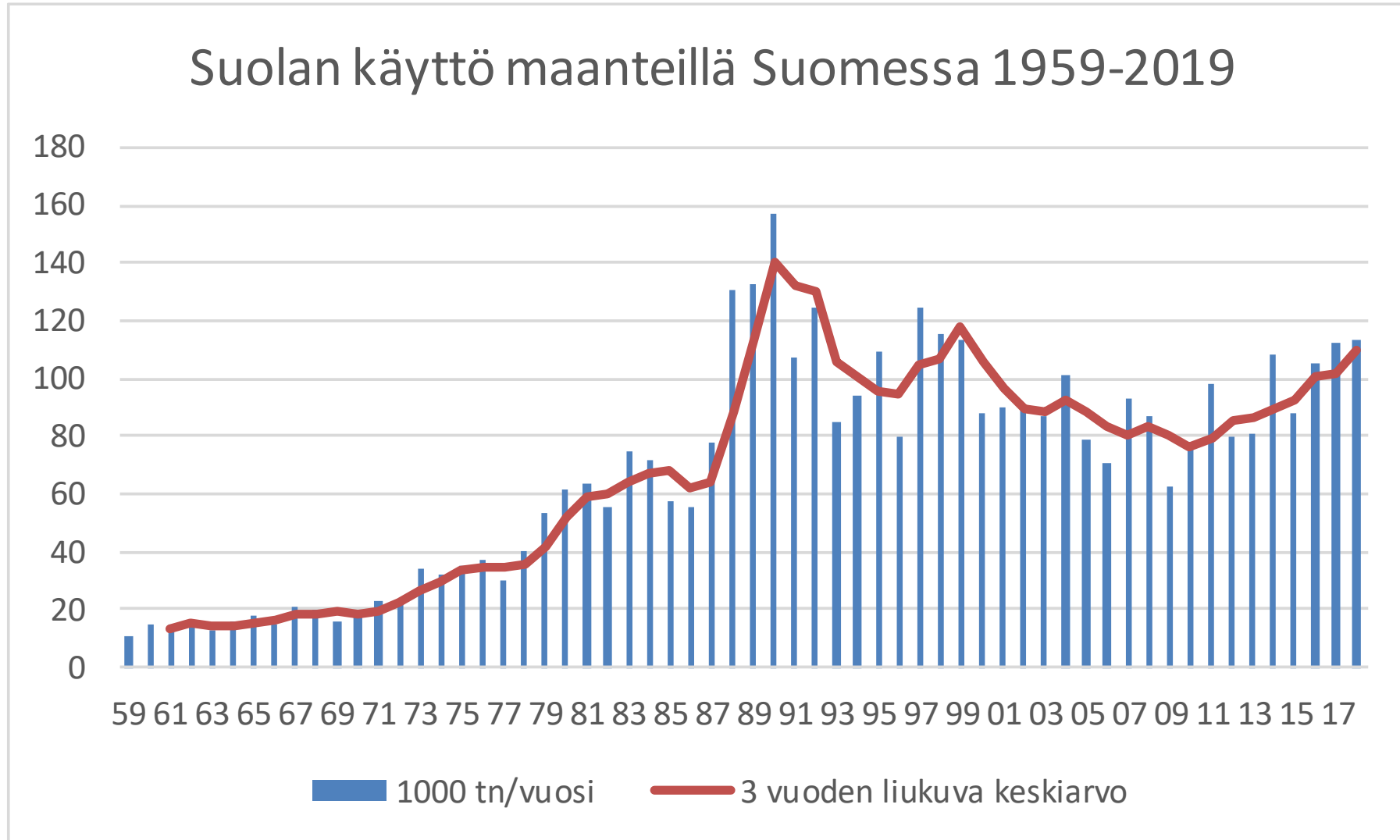
Noin 25 %
vähemmän
asiakas-
palautetta

Vaikutusarviot toimintalinjatyön aikana

- + Hoidon yhtenäisyys pääteillä paranee
- + Valvonta ja hoitotapa selkiytyvät (hoitoluokkien erot selkiytyvät)
- + Hyödyt elinkeinoelämälle ja raskaalle liikenteelle
- + Työmatkaliikenne hyötyy keskivilkkailla teillä
- + Kävelyn ja pyöräilyn edellytykset paranevat suurimmilla työssäkäyntialueilla
- + Polanteiden synty vähenee (pienemmät lähtökynnykset)
- + Aamuliikenteen edellytysten tukeminen alemmalla verkolla
- + Henkilövahinko-onnettomuussäästöt (hoitoluokkanostot): 40–50/vuosi
- + Vakavien loukkaantumisten säästöt (hoitoluokkanostot): 8–10/vuosi (noin 3 kuolemaa/v)
- + Kevytpäällysteisillä teillä päällysteen elinkaarta turvataan käyttämällä pääosin hiekkaa
- Suolamäärä kasvaa noin 20–25 % -> vaatii useiden vuosien seuranta-ajan
- Hiekkamäärä kasvaa noin 25–30 % -> toistaiseksi hiekkamäärä ei ole noussut, 2. vaihe?

Talvisuolamäärän kehitys 1959–2019

Talvihoidon uudet laatuvaatimukset käyttöön urakoiden kilpailutuksen myötä 2019-23 (toimintalinjan vaihe 2)

Esimerkkejä laatuvaatimusmuutoksista:

- Liukkaudentorjunnan toimenpideaajat:
II-luokassa 6 h -> 5 h
III-luokassa 8 h -> 7 h
- Aurauksen toimenpideaika
III-luokassa 6 h -> 5 h
- Aurauksen lähtökynnykset:
II-L: 4 -> 3 cm
III-L: 5 -> 4 cm (kuitenkin nykyiset
lähtökynnykset klo 20-02)
- Vakiintuneesta talvikelistä luopuminen
-> liukkaudentorjunnan laatuvaatimus
nousee hoitoluokassa Ib

